

Kjak

Marsanna Petersen

Fólkalívsfrøðingur

ALS og kvinnu-objektini

Nýggja lýsingin fyri handverkaraskeiðið, sum ALS skipar fyri, fær meg at stúrsa við. Snøgt sagt undrist eg á, hvat ALS vil við hesi lýsingini. Á lýsingarmyndini er ein kvinna í belti við amboðum og borimaskinu í aðrari hondini. Kvinnan vendir sær móti hyggj-aranum og hyggur við-komandi í eyguni. Hon er í atsitandi niðurringaðum toppi, og er sostatt ber um armarnar og á bringuni uppi yvir bróstunum. Mín spurningur er: Hvat er sambandið millum myndina og handverkaraskeiðið hjá ALS? Vit vita, at handverkarafakið er mansdominerað. Hevur ALS valt at hava eina kvinnu á lýsingini fyri at fáa kvinnur at koma á skeiðið? Um hetta er ætlanin, undrar tað meg, at vit ikki síggja eina arbeiðandi kvinnu á myndini. Harafutrímóti sæst ein kvinna við amboðum uppiá sær, men sum hon ikki brúkar. Heldur ikki er hon í “arbeiðsklæðum”. Sostatt arbeiðir kvinnan ikki, men poserarar, og er til framsýning. Á henda hátt er kvinnan í lýsingini hjá ALS til áskoðan og sostatt eitt objekt. - Soleiðis sum hon er ilatin og poserar, er hon eitt sexobjekt.

Slikar myndir av kvinnum eru vit von at síggja. Vit verða yvirfloymd av teimum hvønn dag. Er hetta so nakað at gera vart við? Tað er tað avgjørt eftir mínum tykki. At ALS, sum almennur stovnur og sostatt alment umboð, hevur eina slíka lýsing, er nevniliga átaluv-vert. Sum alment umboð eigur stovnurin at hugsa seg væl um hvørjum

tey lýsa við, og á hvønn hátt hetta verður gjørt. Serliga stúrsi eg við lýsingina, tí hetta er ikki tann fyrsta lýsingin hjá ALS av slíkum óhepn-um og niðurgerandi slag. Á flogvøllinum í Vágunum hevur ALS eisini havt eina lýsing við mynd av einum kvinnuandliti í sólbrillum, og sostatt kvinnu, sum sólar sær. Lýsingin er ein áminning á arbeiðsleys um fráboðanarskylduna, tá tey fara uttanlands. Eg havi mangan hugsað, at henda lýsingin kann geva óheppnu myndina av arbeiðsoysi, og støðuni sum arbeiðsleysur, sum tað sama sum at vera á feriu. Eisini havi eg undrast á, at ein almennur stovnur, sum er ein trygdarskipan og ikki ein sölufyrirøkka, hevur eina stóra lýsing á flogvøllinum á ljós-skýggja, og sostatt nýtir nógvan pening uppá at fáa eina boð fram, sum ikki viðkemur øllum føroyingum men ein-um avmarkaðum og for-holdsvís lítlum bólk. Og eisini á myndini í lýsingini hjá ALS á flogvøllinum er ein kvinna. - Kvinnur eru sostatt afturvendandi í lýsingunum hjá ALS. Og við hesi myndini við lættklæddari kvinnu sum lýsing fyri handverk-araskeiðið, er tað eftir mínum tykki nú vorðið ovboðið. Lýsingin er eitt tekin um, at ALS sum stovnur eigur at rannsaka og taka støðu til hvørja kvinnu- og kynsfatan stovnurin hevur, og í sínum “smartu” lýsingum miðlar, og í framtíðini ynskir at miðla.

Kristina Háfoss

Løgtingskvinna

Hvør er kósin fyri okkara land og fólk?

Hetta er tann spurningur, ið stendur eftir, nú figgj-arlógaruppskotið fyri 2012 og lógirnar um flatskatt og pensjónsskatt frá sam-gonguni hava verið til 1. viðgerð á Løgtingi.

Øll hesi vísa tíverri, at okkara samfelag í lýtuni siglir uttan greiða kós, og verða ætlanirnar framdar í verki, gerast avbjóðingarnar í framtíðini enn størri.

Vaksandi hall á figgjarlóg og útsettar ilógur

Hóast samgongan í figgjar-lógini inntøkuførir heilar 274 mió. kr. í sokallaðum “nýggjum inntøkum” – harav 234 mió. kr. í framskundaðum pensjónsskatti og 40 mió. í avleiddum inntøkum – so hækkar samgongan und-irskotið á figgjarlógini fyri 2012 í mun til í ár.

Hetta er óskiljandi og vil bert vera við til at hækka almennu skuldina og økja um rentubyrðina komandi árin. Harvið verður enn minni játtan tøk til væl-ferðartænastur okkara.

Í komandi figgjarlóg velur samgongan hartil at hækka rakstrarútreiðslurnar og í staðin útseta virksems-

skapandi og týðandi ilógur í eitt nú miðnámsskúladepilin í Marknagili, Tjóðleikhús og havrannsóknarskip. Hetta er ómetaliga harmiligt.

Framtíðar pensjónsskattainntøkur koma at mangla

Pensjónsskattaætlanin hjá samgonguni merkir eisini, at skattast skulu pensjóns-inngjöld heldur enn pen-sjónsútgjöld. Ætlanin er, at taka inn framtíðar skatta-inntøkur nú og nýta hesar til skattalættar til hægri inntøkurnar. Ein sera stutt-skygd loysn, tí harvið vilja vit mangla hesar pen-sjónsinntøkur seinni, tá eldraútreiðslurnar fara at økjast (úr mettum 1,3 mia. kr. nú uppi 2,6 mia. kr. í 2040) og skattainntøkurnar gerast lutfalsliga minni, so hvørt vit fara frá 4 á arbeiðsmarknaðinum fyri hvønn pensjónist, til 2 á ar-beiðsmarknaðinum fyri hvønn pensjónist. Hvør kann tryggja, at pensjónistar ikki koma at rinda nýggjar skattir og brúkaragjöld seinni?

Kommurnar missa 100 tals mió. kr. yvir tíð

Hartil kemur, at kommun-

urnar kring landið fara at missa allar framtíðar skatta-inntøkur frá pensjónum. Í dag fáa kommunurnar 40-50% av pensjónsskattainntøkunum, men í framtíðini fáa komm-unurnar 0%. Hetta vil yvir tíð merkja ein miss hjá komm-ununum á 100-200 mió. kr. árliga í nærmastu framtíð. Hetta fer serliga at ganga út yvir tær kommunur, ið hava lutfalsliga nógvar pen-sjónistar. Útjaðarin fer uttan iva at verða harðast raktur.

Ófiggjað marginal-skattalækking á 15% skapar ójavna og størri hall

Skattauppskotið hjá sam-gonguni merkir sum heild, at 265 mió. kr. verða latnar føroyingum við hægri inn-tøkum. Mánaðarlig inntøka á 20.000 kr. fær mánaðarligan skattalætta á 115 kr., inntøka á 50.000 kr. fær 4.000 kr. og inntøka á 100.000 kr. fær 8.000 kr. Øll undir 300.000 kr. árliga fáa stórtsæð ongan skattalætta. Hetta vil skapa munandi størri ójavna í Fø-royum. Ætlanin er, at margi-nali landsskatturin lækkar við 15% - úr 35 % (2011) niður í 20% (upp til 600.000 kr.) í einum. Hetta hendir

uttan nýggjar inntøkur til landskassan – bert flyting av framtíðar inntøkum - og samstundis sum landskassin hevur ófatiliga stóran tørv á, at fáa til vega fleiri inntøkur fyri at minka hallið og lánibyrðuna nú og framyvir.

Stuttsskygdar loysnir fram um langtíðar nýskipanir

6Vit hava sjáldan havt størri tørv á greiðum málum og ítøkiligum nýskipanum fyri at fáa okkara samfelag framá. Í staðin hava vit fingið eina samgongu, ið stevnir fram móti einum meira ósjálvbjargnum og ójøvnum samfelag, har ein røð av nýskipanum eru steðgaðar. Millum málini hjá samgonguni eru: tina ríkis-veitingina, frysta stjórnar-skipanararbeiðið og ongin fiskivinnunýskipan.

Eftir gyltu lyftini undan valinum fyri stuttum tykist verandi støða óskiljandi. Hvussu kundi tað ganga so galið, so skjótt?

Mest av øllum stendur hesin týðandi spurningur eftir, ið eigur at verða grund-arlagið undir øllum tí frama politikkinum: Hvør er kósin fyri okkara land og fólk?

Ólavur Waag Høgnesen

Spurningur til Kaj Leo Johannesen

Tá ið flatskattur er settur í verk, so verður tað huga-ligari at arbeiða, eftirsum skatturin verður lægri. Hettar fer at hava við sær, at bruttotjódarúrtøkan veksur, treytad av, at eftir-spurningur er eftir arbeiðs-megi (mótsatt verandi skipan, har mong arbeiða partíð ella als ikki fara til arbeiðis, sjálvt um tørvur er ella skuldi blivið

á arbeiðsmegi).

Við lægru skattingini – flatskattaskipanini – so verður tøka inntøkan eisini størri, og keypiorkan og harvið forbrúkið fara eisini at vaksa. Við ødrum ordum: Samfelagsframleiðslan veksur, og sostatt eisini skattagrundarlagið, og for-brúkið veksur og harvið MVG-inntøkur landskassans.

Soleiðis havi eg skilt flat-skattauppskotið. Um hettar er rætt skilt,

- 1) hvussu stór er væntaða meirinntøkan av skatti hjá landskassanum í 2012 og árin framyvir?
- 2) hvussu stór er væntaða meirinntøkan av MVG hjá landskassanum í 2012 og árin framyvir?
- 3) hvørjar útrokningar eru

grundarlagið undir svar-inum upp á spurningarnar 1 og 2?

- 4) hvørjar ætlanir hevur samgongan um, hvussu ein møgulig meirinntøka skal nýtast?